

Faasanite tervishoid

Arvo Viltrop

Lindude haigused 2005

Sissejuhatus

- ⌘ Maailmas kasvatatakse farmitingimustes faasanite perekonna mitmeid liike
- ⌘ Euroopa faasanid
 - ☒ *Syrnaticus reevesi* - kuningfaasan
Reeves's Pheasant
 - ☒ *Phasianus colchicus* - faasan (jahifaasan)
Pheasant (Common Pheasant)
 - ☒ *Chrysolophus pictus* - kuldfaasan
Golden Pheasant
 - ☒ *Chrysolophus amherstiae* - teemantfaasan
Lady Amherst's Pheasant

http://www.pheasant.com/virtualtour_brooding.cfm

Sissejuhatus

Statistika amet

Fasani farmid

Farmide arv Põhikarja suurus

Kogu Eesti 2003

15

892

Peamised terviseprobleemid

Swarbrick O. Pheasant rearing: associated husbandry and disease problems. Vet Rec. 1985 Jun 8;116(23):610-7.

⌘ Kasvatajate teadmised linnukasvatusest sageli väga väikesed

☒ Puudulikud teadmised faasanite toitelistest vajadustest

⌘ Kooruvuse probleemid

☒ määrdunud munad

☒ vale munade säilitamine ja käsitsemine

⌘ Kaod pidamise vigadest

☒ Söötmise ja jootmise vead esimeste elupäevade jooksul

☒ kannibalism ja sulgede kaotus vabapidamisel

Peamised terviseprobleemid

⌘ Infektsioonid

- ☒ Peamised kanalistel esinevad infektsioonid

- ☒ Eriti olulised

- ☒ kolibakterioos

- ☒ salmonelloos

- ☒ koktsidioos

- ☒ heksamitioos

- ☒ histomonoos

- ☒ süngamioos

- ☒ adenoviirusest tingitud marmorja põrna haigus (*marble spleen disease*).

- ☒ Suur probleem on piisava koguse ravimi manustamine kõigile karja lindudele

Peamised terviseprobleemid

Pennycott TW. Causes of mortality and culling in adult pheasants Vet Rec.
2000 Mar 4;146(10):273-8

⌘ Suremuse ja praakimise põhjused täiskasvanud faasanite hulgas (3 aasta vältel 150 pealises karjas)

- ☒ Suguteede probleemid ja kaklustes ning paaritumisel saadud traumad 50%
- ☒ Sinusiit- peamine infektsioosne põhjus vaatamata mükoplasmade vastasele ravile karjas
- ☒ *Marble spleen disease* ja koronaviirusega seostuv nefriit diagnoositi vaid üksikutel lindudel
- ☒ Histomoniasis oli ühel aastal oluline surma põhjus
- ☒ Ebaselge etioloogiaga lümfomatoos diagnoositi mõnedel lindudel

Peamised terviseprobleemid

Welchman D.de B; Bradbury J.M; Cavanagh D.; Aebischer N.J

Infectious agents associated with respiratory disease in pheasants

The Veterinary Record, 25 May 2002, vol. 150, no. 21, pp. 658-664(7)

⌘ Hingamisteede haigused faasanitel (juht-kontroll uuring)

☒ Sinusiit- seosed

☒ *Mycoplasma gallisepticum* trahheas ja konjunktiiivil

☒ Pastörellad siinusest

☒ Lindude pneumoviiruse (APV) antikehad (mitte aga tekitaja enda esinemisega)

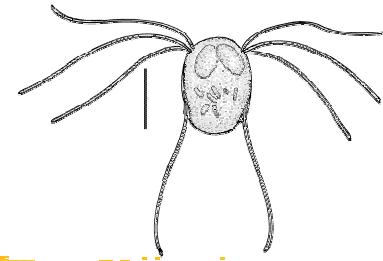
☒ lindude koronaviirus

☒ Lindude koronaviirus oli kõige sagedamini tuvastatud tekitaja

☒ IBV - le sarnane, kuid geenijärjestuste poolest erinev kõikidest seni kodulindudel isoleeritud serotüüpidest, seroloogiliselt nõrk ristreageerivus IBV tüvedega

☒ Erinevaid mükoplasma liike isoleeriti, kuid *M. gallisepticum* oli ainus, mis seostus haigusega

Heksamitioos

⌘ Diplomonaadid on anaeroobsete keskkondade sagedased fagotroofsed asukad (e.g. *Hexamita*, *Trepomonas*, *Gyromonas*, *Trigonomonas*) samas kui teised (*Giardia*) on kommensaalid/parasiidid soolestikus (e.g. inimesel).

⌘ *H. meleagridis*

☒ Heksamitioos (Ingl. *Hexamitiasis*; *Hexamitiosis*, ***Spironucleosis***) äge, katarraalne enteriit

☒ Vastuvõtlikud- kalkunid, faasanid, vutid jt.

☒ Kanad ei ole

☒ Tuvid- teine *Hexamita* liik

☒ Suremus suurim – 1.-9. nädal.

⌘ Tunnused

☒ Mittespetsiifilised-

☒ vesine diarröa,

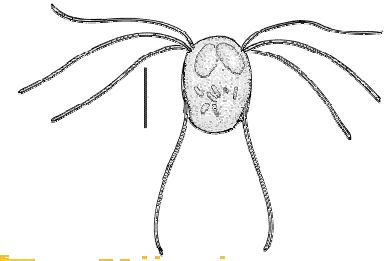
☒ kuivad sakris suled,

☒ Loiud

☒ kiire kaalukaotus vaatamata söömise jätkumisele.

☒ Linnud võivad surra krampides.

Heksamitioos

⌘ Tunnused

☐ Spetsiifilised-

- ☒ pirnjad peenoole laiendid (eriti duodenum'is ja jejunum'i ülaosas) täitunud vesise sisaldisega.
- ☐ Lieberkühn'i krüptid sisaldavad hulgaliselt *H. meleagridis* , mis on kinnitunud epiteelirakkudele tagumiste flagellade abil.

<http://www.bioone.org/bioone/?request=get-document&issn=0005-2086&volume=049&issue=01&page=0138>

Histomonoos

⌘ Vastuvõtlikud

- ☒ kalkunid, kanad, teised kanalised s.h. faasanid
 - ☒ Enamus juhtudel kalkunitele surmaga lõppev haigus
 - ☒ Teistel liikidel surevus väiksem

⌘ Tunnused

- ☒ 7-12 pärast nakatumist
 - ☒ loidus, sorgus tiivad, sakris suled
 - ☒ väävlikarva roe

⌘ Noorlindudel haigus ägedama kuluga. Vanematel krooniline kulg

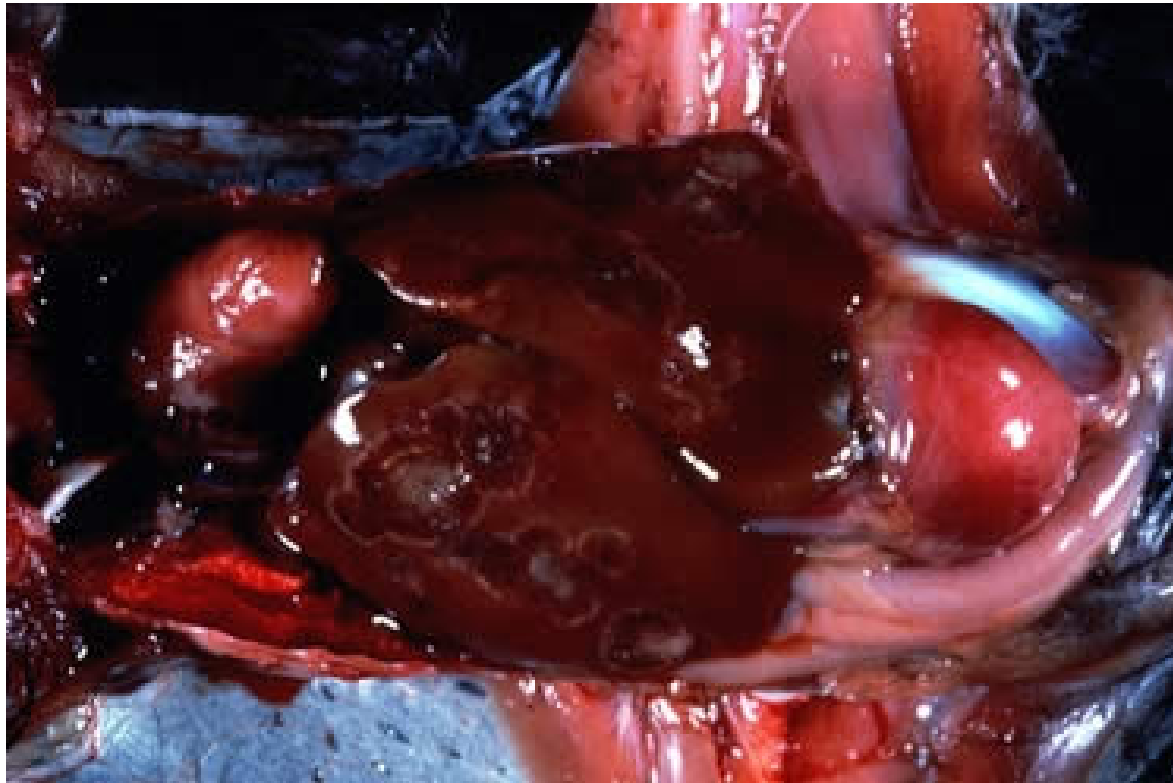
Histomonoos

⌘ Patoloogia

- ☒ Esmased kahjustused umbsooles
 - ☒ piiritletud põletikukolded ja haavandid
 - ☒ sisaldas kollakas-roheline kaseosne eksudaat, hiljem kui juustjas katt
- ☒ Maksa kahjustused väga varieeruvad
- ☒ maksa ja umbsoole kahjustused korraga loetakse patognomooniliseks

Histomonos

HISTOMONIASIS

Bulls-eye lesions on the surface of the liver of a turkey with *Histomonas meleagridis*. Courtesy of Dr. Jean Sander

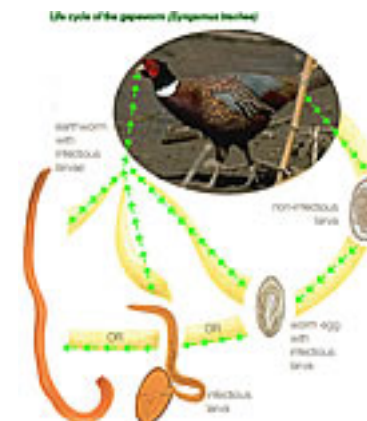
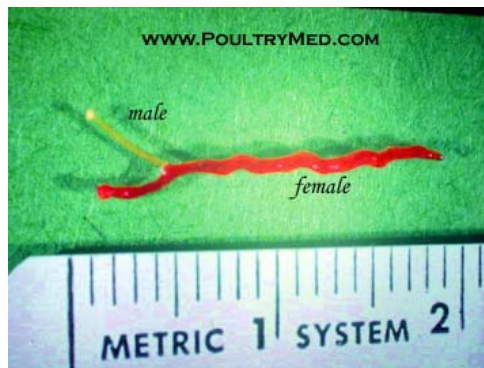
Süngamoos

⌘ *Syngamus trachea*

⌘ Vatu võtlikud

☒ Faasan, kalkun,
metslinnud

☒ harva kana

http://www.janssenpharmaceutica.be/jah/pages/portraits/p_poultry3.htm

Süngamoos

⌘ Tunnused

☑ Respiratoorsed nähud

☑ Lämpumine

☑ Lähemalt parasiidi
kohta vaata:

http://www.nwhc.usgs.gov/pub_metadata/field_manual/chapter_30.pdf

Marmorja põrna haigus

⌘ *Marble spleen disease*

- ☒ Äge faasanite viirushaigus, mida iseloomustab suurenenud laiguline põrn; kopsu kongestioon ja surm

⌘ Tekitaja

- ☒ tüüp II lindude adenoviirus,
 - ☒ mis on seroloogiliselt eristamatu kalkunite hemorraagilise enteriidi viirusest ja kanade and splenomegaliviirusest

⌘ Tunnused

- ☒ Kliinilised tunnused ilmnevad järsku
 - ☒ Äge hingamispuudulikkus, lämbumine, äkksurm, mis tekib kopsuturse ja kongestiooni tagajärjel
 - ☒ Põrnasuurenemine koos lümforetikulaarse hüperplaasiaga ja lümfoid nekroosiga on tüüpilised patoloogilised muutused
 - ☒ Suremus tavaliselt 2-3% ... 10-15%.

Vt ka:

<http://www.merckvetmanual.com/mvm/index.jsp?cfile=htm/bc/203400.htm>